

Faglige råd ved oppstart arealplaner

Informasjonsskriv utarbeidet av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, faggruppe gravplass, mars 2021.

Statsforvalteren er regional fagmyndighet med innsigelsesrett i forbindelse med regulering av gravplasser og dessuten der slik blir berørt. (Plan- og bygningsloven med Rundskriv H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven.)

Gravplassloven og gravplassforskriften har sentrale bestemmelser om gravplasser.

Statsforvalteren skal ha anledning til å uttale seg før kommunen gjør vedtak, jf. plan- og bygningsloven kapittel 11 og 12 (gravplassforskriften § 2).

Statsforvalteren forvalter innsigelsesretten etter plan- og bygningsloven for å ivareta nasjonale hensyn i gravplassloven med forskrift og innhenter faglige råd fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. (Virksomhets og økonomiinstruks, februar 2021, pkt. 5.3.1.9)

Tekstene nedenfor er faglige råd som kan benyttes ved oppstart av planarbeid. Ved offentlig ettersyn må planene vurderes mer individuelt. Innspillene er tilpasset oppstart tre kategorier planer.

- Kommuneplan/planstrategi
- Reguleringsplan der eksisterende gravplass eller omgivelsene til den, blir berørt
- Reguleringsplan som omfatter areal for utvidelse eller ny gravplass

Den lokale gravplassmyndigheten er i de fleste kommuner det kirkelige fellesrådet (unntak: kommunene Gjesdal, Vennesla, Sandefjord, Modum og Bærum).

Faglige råd ved oppstart av kommuneplaner/planstrategi

Gravplassen skal holdes i hevd og forvaltes med den orden og verdighet som dens egenart tilsier.

- Vi anbefaler at det utarbeides en gravplassmelding (temaplan) der blant annet det forventede arealbehovet for gravplassene i kommunen blir vurdert. Dersom det eksisterer en slik melding, bør denne eventuelt revideres. Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og skal selv, i samråd med gravplassmyndigheten, regulere slikt areal.

Generelle føringer for arealplanen:

- Regulert areal til ny gravplass eller utvidelse av gravplass skal om mulig også omfatte en buffersone mellom gravplassareal og naboskap. Gravplass skal skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging. Ingen kan ha veirett over gravplass, det kan heller ikke være noen former for luftstrekk. Ved avsetting av nytt gravplassareal, vær oppmerksom på grunnforholdene, om de er egnet for gravlegging.
- Gravplass inngår ofte i et område med fredet/listeført kirke eller andre verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, slik at gravplassen/kirkestedet som hovedregel skal avsettes som hensynssone.
- Det kan være hensiktsmessig å benytte arealformålet «grav- og urnelund» istedenfor «offentlig eller privat tjenesteyting». Gravplassen er i praksis vanskelig å benytte eller omregulere til andre formål.

Se også [gravplassloven](#), [gravplassforskriften](#), [Rundskriv Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#) (Barne- og familiedepartementet og Klima- og Miljødepartementet) og [Gravplassveilederen](#).

Faglige råd ved oppstart av reguleringsplan der gravplass eller regulert gravplassareal blir berørt

Gravplassen skal holdes i hevd og forvaltes med den orden og verdighet som dens egenart tilsier (jf. gravplassforskriften § 1).

Gravplassens særegne funksjon skal ivaretas på en verdig måte, særlig som sted for gjennomføring av gravferd, sorgbearbeidelse og som minnested.

Generelle føringer:

- Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og skal selv, i samråd med gravplassmyndigheten, regulere slikt areal.
- Det bør være en buffersone mellom gravplassareal og naboskap slik at gravplassens karakter ivaretas.
- Gravplass skal skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging.
- Ingen kan ha veirett over gravplass, det kan heller ikke være noen former for luftstrekk.
- Gravplass inngår ofte i et helhetlig, verneverdig kulturmiljø som er med på å sette rammer for utforming av naboskapet.

Se også [gravplassloven](#), [gravplassforskriften](#), [Rundskriv Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#) (Barne- og familiedepartementet og Klima- og Miljødepartementet) og [Gravplassveilederen](#).

Faglige råd ved oppstart av reguleringsplan som omfatter areal for utvidelse eller ny gravplass

Gravplassen skal holdes i hevd og forvaltes med den orden og verdighet som dens egenart tilsier (§ 1 i gravplassforskriften).

Gravplassens særegne funksjon skal ivaretas på en verdig måte, særlig som sted for gjennomføring av gravferd, sorgbearbeidelse og som minnested.

Kommunen skal sørge for at det er tilstrekkelig areal til gravplass og skal selv, i samråd med gravplassmyndigheten, regulere slikt areal.

Føringer for valg og regulering av nytt gravplassareal:

- Arealformålet «grav- og urnelund» bør benyttes. Gravplassen er i praksis vanskelig å benytte eller omregulere til andre formål.
- Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en geoteknisk undersøkelse for å avklare om området er egnet til gravlegging.
- Regulert areal til ny gravplass eller utvidelse av gravplass, skal om mulig også omfatte en buffersone mellom gravplassareal og naboskap at gravplassens karakter ivaretas.
- Gravplass skal skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging.
- Reguleringsplanen legger hoveddrammene for selve gravplassplanen. Den skal godkjennes av Statsforvalteren. Området bør derfor også vurderes i forhold til blant annet adkomst, parkering og hellingsgrad (universell utforming).
- Ingen kan ha veirett over gravplass, det kan heller ikke være noen form for luftstrekk.
- Gravplass inngår ofte i et område med fredet/listeført kirke eller andre verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og landskap, slik at gravplassen/kirkestedet som hovedregel skal avsettes som hensynssone. Karakteren til det eksisterende kulturmiljøet legger vesentlige rammer og premisser for plasseringen og utformingen av utvidelsen/den nye gravplassen.

Se også [gravplassloven](#), [gravplassforskriften](#), [Rundskriv Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#) (Barne- og familiedepartementet og Klima- og Miljødepartementet) og [Gravplassveilederen](#).